

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. október 22

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 85 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos pótíróért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Egy reménysugár.

A hosszas bizonytalanság után, a nehéz vészterhes felhők közül, melyek hazánk politikai egét majdnem egy év óta elfödik a szem elől, egy kis reménysugár csillant föl: a szabadelvűpárt kilenczes bizottsága végre múlt vasárnap elkészült az ugynevezett katonai programjával, még pedig egyhangulag.

Az előzmények után ez az eredmény meglepetésszámba megy.

Ugyanis a kilenczes bizottság tagjai, mint tudvalevő dolog, már lemondottak volt a megegyezés reményéről s ismerve a bizottság tagjainak nézeteltéréseit, ezek kiegyenlítése szinte kizártnak tetszett. Így tehát már annak a ténynek is, hogy a különféle nézeteltérések szerencsés összeegyeztetése megtörtént, őszintén örvendünk, mert hiszen valójában ez képezheti a békés kibontakozásnak első feltételét.

A megegyezés, a program értékét azonban természetesen csak akkor tudjuk megállapítani, ha a katonai programot ismerni fogjuk. A kilenczes bizottság programjával Lukács László pénzügyminiszter kedden délelőtt a királyhoz ment újabb kihallgatásra s van remény, hogy a király is elfogadja a programot. Ezt a feltevésünket abból merítjük, mert a kilenczes bizottság több tagja, Széll, An-

drassy és Tisza előzetesen ismerték már a király nézeteit e kérdésben, s így nem valószínű, hogy ezek az urak olyan programot küldenének Lukácsnak a királyhoz, mely a király felfogásával ellentézik. És így valószínűnek látszik, hogy a király nem zárkózott el a nemzeti követelések elől annyira, a mint azt híresztelték, s ez a körülmény sejtetni engedi egyfelől a békés kibontakozás útjára lépést a király részéről, a ki megkoronázása után soha le nem tért az alkotmányosság teréről, másfelől éppen ezen tény némi megnyugvást adhat a nemzetnek a megoldás módjai tekintetében azoknak az elveknek, jogos követeléseknek érvényesüléséről, és biztosításáról, melyek alapját képezhetik a jövő parlamenti békés és termékenyítő munkásságnak.

Ezen az örömdetesnek tetsző körülményen kívül most már két dolog foglalkoztatja a politikai köröket az országban. Az egyik, hogy ki lesz az új miniszterelnök és kormánya kikből fog állani, a másik az, hogy a függetlenségi párt milyen álláspontra fog helyezkedni a kilenczes bizottság programjával szemben.

Ismerve a függetlenségi párt hazafias gondolkodását, sokan azon véleményben vannak, hogy ha a kilenczes bizottság programja nem fog tartalmazni jog feladást, a nemzet elsőrendű érdekei terén,

akkor azt el fogják fogadni a béketárgyalások alapjául, mert az bizonyos, hogy a program a nemzeti követelések jó részét tartalmazni fogja. Hogy mily mértékben, azt ma még nem tudhatjuk. Hogy mi lesz, ma még bizonyosan nem tudhatni. Csak egyről írhatni: hogy mégis van a békés kibontakozásra némi reménysugár.

A válság.

Lukács László hétfőn délelőtt Bécsbe utazott, ahol a király kedden délelőtt fogadta külön kihallgatáson. Ezen a kihallgatáson referált Lukács a királynak a kilenczes bizottság végleges határozatairól. Mivel arról szó sem lehet, hogy a bizottság álláspontját megváltoztatja, megeshetik, hogy még további kihallgatások is válhatnak szükségessé, míg a korona a bizottság program-tervezetét elfogadja. De ma az a helyzet, hogy a kibontakozás csak ezzel a programmal lehetséges, mert azt már Andrássy, Lukács és Tisza is magukévá tették s ez áll az összes előtérben álló politikusokról.

A szabadelvű pártkörben Lukács barátai körében kijelentette, hogy csak az ellentétek kiegyenlítésére vállalkozik, de nem lesz miniszterelnök. Beavatott körökben ezzel szemben nem hiszik, hogy Lukács a misszió elöl kitérhesen, bár ő ezuttal is mást fog ajánlani.

Lukács a szabadelvű pártkörben a kabinetalakításról Apponyival és Tiszával hosszasan tárgyalt a bizottság ülése után. A szabadelvű pártkörben azt is beszélték, hogy tárgyalások folynak az iránt, hogy Apponyi is tárczát vállaljon. Nagy Ferencz minisz-

TÁRGZA.

Emlékezés Potsa József-re.

(Irta és a háromszékvármegyei tanitótövestületnek októberi 12., 13-án tartott közgyűlésén felolvasta Sipos Samu árvaházi igazgató.)

Tanitótövestületünk központi választmányának megtisztelő megbízásából nekem jutott a szomorú kötelesség: néhai Potsa József császári és királyi valóságos belső titkos tanácsos, kamarás, főispán, tanitótövestületünk díszelnöke elhunytával a tanitótövestület veszteségét feltüntetni s tanitótársaim szívében, lelkében éreznél, kőnél maradandóbb emléket állítani.

Ez utóbbi nem nehéz feladat. Él és élni fog a tanitónemzedéknek szívében, lelkében a hála és kegyelet, mi éreznél, kőnél maradandóbb emlék; az élők pedig az utódoknak az írott bizonyítékokon kívül hátra hagyják: volt egy exellentias ur, ki büszkén vallotta magát tanitónak s száll a nagyméltóságú tanitónak nemes tette szájról-szájra, nyomában pedig virul az emberi nemes tulajdonságoknak legszebb ékessége: a hála és kegyelet.

Nehéz azonban feladatam s érzem, hogy nem csak tanitótövestületünk veszteségét, hanem az elhunyt érdemeit is úgy, a miként az mindnyájunk lelkében él, feltüntetni nem tudom, pedig a központi választmány midőn erre megbízatást adott, tette minden bizonynyal azért, hogy a néhai legszebb alkotása: a

háromszékvármegyei árvaház-szeretotlak vezetésével levén megbízva, csaknem mindennapi közvetlen érintkezés által alkalmam volt az intézeti ügyekkel kapcsolatosan felmerült tanügyi, társadalmi, gazdasági stb. ügyekben is nemcsak gondolkodását megismerni.

És mégis azt mondom, nehéz feladattal bíztattam meg s még a mi szempontunkból sem tudom eléggé méltányolni érdemeit egy folyton nagyra törő, fajtálagólan szerető, a munkást megbecsülő, humanus érzésű férfinak.

Megvagyok azonban győződve affelől, hogy tanitótövestületünk felment engem néhai Potsa Józsefnek, mi t egész embernek feltüntetésétől s megelégszük, ha életéből a nevelés-oktatás ügy előbbvitale érdekében kifejtett tevékenységéről, a tanítókkal szemben minden alkalommal kimutatott jó indulatu támogatásáról apró eseményeket említek fel, hisz tudvalevő, hogy valamint a kolozsális épületet is apró részletek alkotják, úgy az ember, emberi hivatásának betöltését kisebb részletek teszik s e kis részletekből állítja majd össze a historikus a hazafit, a főispánt, az emberbarátot, a tanitót.

Mielőtt azonban érdemeivel foglalkoznánk, rövid vonásokban tüntessük fel életét a bölcstől a koporsóig és pedig nem az emlékbeszédek formálítása céljából, hanem azért, hogy így némi bepillantást nyerve egy munkás életbe, lelkünk is enyhületet, megnyugvást talál, míg az emlékezet a néhaival foglalkozik.

Potsa József elhunyt alkalmával úgy a helyi, mint más lapjaink, többek közt a vasárnapi újság is megemlékezett Potsa Józsefről; életrajzi adatok bővően álltak ehát rendelkezésemre, de én Berecz Gyula volt tanfelügyelőségi tollnok tollából a „Magyar Paedagogiai Szemle” 1893. évi első füzetében megjelent adatokat elevenítem fel, hogy lássák tanitótársaim is mások is, hogy sorainkból 10 év előtt is miként méltányoltatott Potsa József tanügyi munkássága.

Hatálykai Potsa József, háromszéki régi, előkelő családnak ivadóka, Marosvásárhelyt 1836. május hó 14-én született. Atyja Potsa Pál, a királyi táblának egyik legtiszteltebb alaxja, édes anyja pedig csik-szentmártoni Szabó Karolina. Művelt lelkű szülői nagy gonddal nevelték kezdetben a szülői háznál, később pedig Kolozsvárra adták. Iskoláit kolozsvárt végezte, hol jellemző tulajdona: a komoly megfontolás, a higgadt és zajtalan munkálkodás, a szorgalom, a barátságos modor már ekkor feltűnt nemcsak társainak, de tanárainak is, kik e tulajdonaiban egy kiváló szerepre hivatott, eseményteljes jövőnek zálogát látták. Iskoláinak végeztével a családi kör tűzhelye mellett tanulatott tovább. Reá az otthonnak nélkülözhetetlen szüksége volt. Atyját még 1845-be elvesztette s így tanasz kellett a családnak, ki ügyeit vezeti, ki a gazdálkodást a rendes kerékvágásba zökkenti. Átvette tehát előbb a háromszéki majd később a kisküküllőmegyei birtokot s páratlan kitarással, sikeres eredménnyel rendezte azokat. Egész 1860-ig

tereltnökségéről is beszélnek. A többi társzékombináció kevésbé bír a párt belső viszonyai szempontjából döntő jelentőséggel. Ha Lukács ezuttal nem vállalkozik a kabinet-alakításra — amit nem tartanak valószínűnek — a szabadelvűek beszélnek Széll-kabinetéről, vagy Wekerle-Apponyi-kabinetéről, bár Széllről köztudomású, hogy nem vállalkozik a kormány-alakításra.

Postamesterek egyesülete.

A kolozsvári kir. postaigazgatóság III. biztosi kerületéhez tartozó postamesterek f. hó 12-én, mint azt már jeleztük — Kézdivásárhelyen, az id. Kovácsy Bálint postamesternek a király adományozta arany-éremkereszt átadási ünnepélyére megjelenvén, az alkalommal Kolbenhayer Bertalan pt. titkár kezdeményezésére és vezetése alatt, sokoldaju érdekeik istápolása céljából, egyesületté alakultak.

A részletes tudósítást a nekünk megküldött jegyzőkönyv alapján, a következőkben adjuk.

Az értekezleten jelen voltak: Vuchetich Sándor posta-távirda igazgató, kir. tanácsos, Kolbenhayer Bertalan posta-távirda segédtitkár, kerületi biztos, Solymossy Mátyás posta-távirda számvizsgáló Kolozsvár, Védffy Győző posta-távirda felügyelő, hiv. főnök Brassó, Kovácsy Bálint pt. t. hiv. főnök Kézdivásárhely, Zsigmond Gyárfás pt. építész Kolozsvár, Salamon Antal pt. t. hiv. főnök Sepsiszentgyörgy, Baczony József pt. főtitkár Brassó, Lőrincz N. pt. Brassó, Elekcs Károly pt. Brassó, Bálint Gyula pt. Kézdivásárhely.

Postamesterek és kiadók: Bogdán Blanka Földvár, Miskolczy Györgyné Gidófalva, özv. Millosiczné Bükszád, özv. Bántó Lászlóné Bikfalva, Bernáld Anna A.-Csernaton, Nagy Teréz Kis-Borosnyó, Márton Ilona Al-Torja, Konrád Klárka B.-Rozsnyó, Konrád Laura B.-Rozsnyó, Reményik Margit Árapatak, Szántó Ferencz S.-Köröspatak, Lehner Márton Csik-Rákóc, László Ferencz Cs.-Szt.-Domokos, Imreh János Zagon, Kiss Gyula Papolez, Gál Domokos Kovászna, Tompa László Kőhalom, Kádas József Hosszúfalva, Szabó Péter Gelence, Gergely István Baróth, Vass István Gyimes, Szacsavay Miklós Esztelnek, Bodó Endre Zabola, Nagy Hubert Ilyefalva, Kaufmann Manó Bodola, Puskás Kálmán Ditró, Ince Lajos Tusnád, Dávid Márton Kászon-Altiz, Boér Kálmán Gy.-Szentmiklós, Finta János Bereczk, Finta Gáspár Nagy-Nyutód, Hadnagy Pál Dálnok, Roboz Adolf Sz.-Keresztur, Richter János Hóltővény, Simon Samu Bodzaforoduló, Bartha László N.-Borosnyó, Reményik Mátyás Árapatak, Hartmann Károly Előpatak, Konrád Ede Barca-

Rozsnyó, Opra György Ó-Tohán és nagyszámu közönség.

Kolbenhayer Bertalan posta-távirda segéd titkár, kerületi biztos mint korelnök az ülést megnyitván, korjegyzőnek felkérte Gergely István baróthi postamestert. Indítványára id. Kovácsy Bálint meghívására Boér Kálmán, Bartha László, Gergely István, Kádas József, Ince Lajos postamestereket és Benkő Lajos postaszállítót kiküldik, mire id. Kovácsy Bálint megjelenik az értekezleten, hol szünni nem akaró éljenzéssel fogadják s Kádas József pm. indítványára az értekezlet id. Kovácsy Bálint ny. pm. korelnökké választotta, ki pár szóval köszönetet mond a bizalomért.

Korelnök id. Kovácsy Bálint az értekezletet megnyitja, s hajlott korát s a mai nap okozta meghatottságát adva okul, felhívja Kádas József pm., hogy az értekezlet célját indokolja, mire — Kádas József pm. kimerítően indokolja az értekezlet összehívását céljait, melynek alapján korelnök kimondja, hogy a postamesterek egyesületének megalakítása közönségre képez. Majd Kádas József pm. ajánlatára Boér Kálmán, Gergely István és Ince Lajos postamestereket bizottságképen kiküldi az értekezlet a tisztviselők jelölésére s egyuttal a gyűlést 5 perczre felfüggeszti.

Az 5 percz eltelté után korelnök id. Kovácsy Bálint a gyűlést újra megnyitja. A jelölő bizottság nevében Bocz Kálmán pm. ajánlja, védnökül: Szalay Péter elnök igazgató, Follért Károly főigazgató és Vuchetich Sándor pt. igazg. urakat. Tiszteletbeli elnöknek: Kolbenhayer Bertalan pt. segédtitkár ker. biztost, elnöknek: Gál Domokos pm. jegyzőnek: Gergely István és Bartha László postamestereket, pénztárnoknak: Kádas József pm., ellenőrré: Ince Lajos pmt.

Ertekezlet a jelölést egyhangulag elfogadja s jelölteket közfelkiáltással megválasztja az egyesület első tisztviselőivé.

Elnök, Gál Domokos elfoglalja elnöki székét, a tulajdonképeni értekezletet megnyitja és felhívja Gergely István pm. jegyzőt, hogy az előértekezleten felvett s tárgyalásra kiüzött pontokat felolvassa. Gergely István előadja, hogy az első kérdés, melyet tárgyalni szükséges, a következő: Fenforog-e a postamesteri értekezlet rendszeresítésének szüksége? Mire Imre János pm. behatóan indokolja s kifejti ennek szükségét. Az értekezlet egyhangulag kimondja, hogy az értekezlet rendszeresítették s évente kétszer összehívatik.

Szükséges-e, helyes-e ezen szűkebb körben egy intézet létesítése a postamesteri árva és özvegyek támogatására? ezimű kérdéshez Finta János pm. szól hozzá s szívhez szólóan fejti ki a postamesteri árva és özvegyek helyzetét s egyben indokolja egy ilyen

intézmény szükségét. Az értekezlet egyhangulag kimondja, ezen intézet szükségét s felkéri előadót, hogy javaslatát írásban nyújtsa be az elnökséghez.

Az esküdtbíróági módszer szerint egy postamesteri szék létesítése iránt tett ezután javaslatot Puskás Kálmán dírtói postamester. Ertekezlet nagy lelkesedéssel elfogadja s kimondja szükségét a postamesteri szék felállításának. Egyuttal megbizza előadó Puskás Kálmánt, továbbá Boér Kálmán és Vass István postamestereket egy memorandum szerkesztésére.

A P. T. Sz. rend. gy. I. rész 463. f. sz. a közzét rendelet állandósítása és végrehajtása tárgyában László Ferencz pm. talpraesett indokolását nagy lelkesedéssel fogadja az értekezlet s megbizza egy memorandum szerkesztésére, mely a magas miniszterium elé terjesztessék.

Az alapszabályok kidolgozására egy bizottság kirendelését javasolja elnökség. Ertekezlet az alapszabályok tervezetének elkészítésével az elnökséget bizta meg,

Az értekezlet napirendje ezzel kimerítettvén, következett id. Kovácsy Bálintnak az arany érdemkereszt átadása, a mint azt lapunk okt. 15-iki számában leírtuk.

Végül elnök a gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tompa László és Kádas József postamestereket felkérve, sikeit, áldást kívánt az értekezlet munkájára s ezzel a gyűlés az elnökség életésével véget ért.

IRODALOM.

A „Magyar Könyvtár” szeptemberi sorozata ismét néhány értékes füzetet gazdagítja e kiváló gyűjteménnyel. Az újabb magyar irodalom elbeszélő közül ezuttal Krudy Gyula kerül sorra, aki „Nyírség” című alá foglalt elbeszéléseiben (347. sz. mély poézissal rajzolja a Nyírség életét, igazi magyar levegőben igazi magyar alakokat állítva elének. A régi magyar irodalom romekei közül most Tóth Ede „Kintornás család”-ja jelent meg (349—350. sz.), a népszínmű mesterének az erős drámaisága munkája, mely még mindig kedvencez műsordarabja vidéki társulatainknak. A külföldi irodalom közül a régi római klasszikusok sorozata folytatódik a 346. sz. füzetben, mely Cornelius Tacitusnak, a nagy történetírónak egyik legnevezetesebb munkáját, Agricola Életét teszi közzé, Wirth Gyula új és jeles fordításában, kitűnő bevezetéssel és jegyzetekkel. — A modern irodalom ismertetése körül is igen becses szolgálatot tesz a „Magyar Könyvtár”, az angolok egyik legzenialisabb új elbeszélőjének, Zangwilknek bemutat-

tartott ez az életmód s ha csendes természeténél fogva országos hírnevet nem is szerzett ezen idő alatt, de elég ismeretes volt megyéjében, hol dieséretre méltó szerepet vitt a megyei élet különféle mozgalmában. Innen származott, hogy 1861-ben, midőn az alkotmányosság éledni kezdett, Kisküküllő vármegye sietett őt megnyerni, hogy tisztikarához számíthassa, mit Potsa József egyik megyei jegyzői állással el is fogadott. E minőségben csak rövid ideig működött, mert tapasztalt ügyessége, tájékozottsága által a vármegye legkedvesebb tisztviselőjévé vált s csakhamar generális székébirónak választották meg. De ütött az alkotmányosság rövid életének órája is. És Potsa József a közigazgatás téren szerzett jártassággal, gazdag tapasztalatokkal, szívén a hazaszeretnek kitörölhetetlen vonásaival, visszabírt dányai birtokára s ismét gazdaságához látott, melyet áldott jó lelkű nejével Potsa Máriaival, kivel 1859-ben kelt egybe, valódi mintagazdasággá emeltek. Bár a közszolgálatról visszavonult, nem szűnt meg megyéje közigazgatási érdekében tovább munkálni. Előbb Grf. Béldi Ferencz, majd Bethlen Kamila elnöktársaisal szervezte a vármegyei gazdasági egyesületet. Mint a vármegye közéletének egyik kiváló alakja, nem maradhatott meg elvonultságában s midőn 1867-ben az alkotmányos élet ujjérvel kezdett hajnalodni ő is odahagyta csendes magányát és elfogadta Kisküküllő vármegyének meghívását, melylyel a közigazgatási főbírói székbe ültette.

Ezen időtől kezdődik kiváló érdeklődése a népnevelés ügye iránt. Mint, ki a népnek életét köz-

vetlenül személyesen megfigyelte, mint, ki közöttünk élt, legjobban megismerte annak sokoldalu szükségletét. Nemese érző szíve csakhamar átlátta, hogy a népnevelés azon eszköz, melynek okzerű felhasználásával a népnek nemcsak szellemi téren, de ezáltal az anyagiakban is leghasznosabb szolgálatot tehet. A mikor a népoktatásügyi törvény rendelkezésehez képest Küküllőmegyében megalakult az „Iskolatanács” Potsa József, mint közigazgatási főbíró elfogadta az iskolatanács titkári hivatalát, hogy így ezen az úton is alkalma legyen a népnek minél hasznosabb szolgálatot tehetni.

Ekkor ismerkedett meg a boldog emlékü Gáspár János kir. tanácsos, tanfelügyelővel, kivel aztán mindvégig a legszívesebb barátság kapcsa fűzte össze, minek tanúbizonysága volt az is, hogy egyenesen Potsa József meghívására vett részt egy alkalommal Gáspár János közgyűlésünkben. Gáspár volt az iskolatanácsnak elnöke és az ő gazdag tapasztalatának tárházából merítette Potsa József azon paedagogiai ismereteket, melyeket ő a székelység érdekében a tanításiügy javára, bámulatos tapintatossággal tudott érvényesíteni. Ezen időben érlelődött meg benne a tanításiügy és a tanítók iránti meleg rokonszerv, ekkor tanulta méltányolni a népnevelésnek fontosságát, ekkor ismerte meg a nehézségeket, melyek a népoktatásügy fejlődését lépten-nyomon akadályozták.

Potsa József tanügyi működése Háromszéken 1858-ban kezdődik. Az akkori abszolutizmusnak egyik előkelő hivatalnok, Háromszékre jöve meglátogatta a Potsa családot s ezen alkalommal tette Potsa Jó-

zsefnek azon ajánlatot, hogy fogadja el az iskolatanácsosságot és gondozza a szárazpataki iskolát. Potsa József meggyőződve arról, hogy ezáltal nem az abszolút hatalomnak, hanem szerettét véreinek tesz szolgálatot, a csakhamar leérkezett iskolatanácsosi dekretumot elfogadta. Ezen minőségben alkalma volt megismerkedni az iskola számtalan kisebb-nagyobb bajaival, de ezzel nem elégedett meg, hanem azoknak orvoslásához is fogott és látva az anyagi hiányokat 1000 frt alapítványt tett a második tanítói állás szervezésére.

Majd századányai birtokára költözött, hol az ottani református magyar egyház választja meg a katolikus vallású földbirtokost iskolafelügyelőnek, mely minőségben oly kiváló eredményeket ért el, hogy a küküllői ref. esperesi kerület tanácsa 1859-ben már iskolája felügyeletére is felkérte.

Hasonló buzgósággal vezette a diesőszentmártoni állami elemi és felsőnépiskolájának ügyeit is, mint a gondnokságnak elnöke, mely hivatalát meg is tartotta mindaddig, míg Háromszék megye főispánjává kinevezetett.

Mint Kisküküllő vármegyének közigazgatási főbírája e téren is oly kiváló képességet nyilvánított, a közbizalmat annyira kiérdemelte, hogy öt évi szolgálat után 1872-ben nagy lelkesedéssel a vármegye alispánjává választották. Új hivatala, mely nagyobb hatáskörrel, de egyben nagyobb terheket is rótt vállaira, nem voltotta el a hatalom polezán. A társadalmi téren kifejtett tevékenysége, a magyarságnak szellemi vezérévé avatták. Részt vett nemcsak a komoly mun-

tása által. A zsidó néplélek e nagytehetségű buvárától „A matrác-sír”-t közli, Heine utolsó éveinek egy megrendítő rajzát, valamint a Zionizmussal foglalkozó „Palesztinai zárások”-ot. Ezt a füzetet (348 sz.) Gábor Andor ültette át nagyon sikeresen. Egy-egy szám ára 30 fillér; kapható bármely könyvkereskedésben vagy a kiadónál: Lampel R. (Wodianer F. és fiai) Andrássy-ut 21., ahonnan bárkinek ingyen küldik meg a „Magyar Könyvtár” teljes jegyzékét.

Helyreigazítás. Bolander Konrád a „Fari-zeusok és Szadduceusok” cz. legújabb, a szerző arcképével és sajátkezűleg írt életrajzával díszített munkájának ára bőkötésben 3 kor. 40 fill. vászonkötésben 2 kor. 80 fill. (nem pedig 3 kor. 40 fill.) fizetve 2 korona.

A Benziger-Bossányi-féle munka címe nem Képes Biblia, hanem „Bibliai történetek.”

A Szent Missiók Gondnoksága
Budapest, II., Kapuczinus-Zárda.

„Góhészágok.” Kacagató székely históriák és elbeszélések. Irta Péterfy Tamás (Második kiadás.) A magyar olvasóközönség jó ízlését mutatja, hogy a „Góhészágok” második kiadása félévvel belül hat-ezer példányban jelent meg. A kacagató székely históriák nem pirulást keltő pikantériák, sem röhgöni való drasztikumok, hanem a keresetlen nép humor igaz gyöngyei. Péterfit, mint írókat tizenkét kötet után ismerni az olvasóközönség, művei mint „Gyász-herceg” a „Petőfregék” valamint hat eredeti székely regénye figyelemre méltók a magyar irodalomban. A „Góhészágok” méltán sorozható legjobb munkái közé. Sok eredetiség zamatos humor és a derűs, de ártatlan góbé felfang kellemesen mullattatja az olvasót. A tízezer könyv ára 1 K. 40 fill. Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben. Az ár beküldésére portómentesen küldi meg 1 K. 40 fillérért Péterfy Tamás Budapest IX. Köztelek.

NAPI HIREK.

— **A honvédség köréből.** Karlusa Fülöp magyar kir. honvéd I. oszt. százados Fogarashelyi Kézdivásárhelyre, Inczedy Kálmán százados pedig Kézdivásárhelyről Fogarasháza áthelyezettek.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Révay György végzett jogászt kinevezte a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíróvához díjazott joggyakorlóvá.

— **Eljegyzés.** Tusnádi Kovács Tekla (Budapest) és Báró Vécsey Béla (Királydáróc) jegyesek.

— **Halálozás.** Uzoni Bély István életének 85-ik évében Marosvásárhelyen október 17-én elhunyt.

kában, de a lelket, szívet gyönyörködtető társas összejövetelekben is.

Ily sokoldalú tevékenység és lázas szorgalom a közügyek szolgálataiban a kormány előtt sem maradhatott elrejtve s a midőn 1877-ben a háromszékvármegyei főispáni szék megüresedett, Ő felsége vele töltötte be ezen méltóságot. Hogy mekkora volt népszerűsége Küküllőmegyében, bizonyítja azon nem mindennapi körülmény, hogy midőn e kinevezésnek híre ment, a háromszékieknek megüzenték, hogy főispánjukért ne merjenek menni, mert azt ők ki nem adják. És e ragaszkodást, e szeretetet 26 év után is megtartotta Küküllő vármegye s elhunyt alkalomával koszorút helyezett koporsójára.

A miénk lett tehát Potsa József 1877-ben s miénk maradt — bárha többször szőlították fel központi szolgálatra — míg 1903. július 9-én a kirendeltetlen halál el nem szőlította tőlünk.

Ha Potsa József életének leírását tűztem volna feladatul, most miután már vármegyében munkásságát ily részletességben feltüntettem, az lenne kötelességem, hogy még nagyobb részletességgel szóljak e vármegyében 26 évi főispánsága alatt a közügy, a székelység érdekében kifejtett tevékenységéről. Ez azonban emlékbeszéd keretében nem illeszthető. Potsa József sokoldalú tevékenységéről kötelek lehetne írni. Mert nem is említve törvényhatósági, közigazgatási főispáni hivatalos teendői közben vármegyéje javára tett intézkedéseit, volt-e Sepsiszentgyörgy és vidékén, avagy a vidékre kiterjedő országos közművelődési, turistikai, humános közgazdasági,

— **Kinevezés.** Kézdivásárhelyi ifj. Mihutz György, kézdivásárhelyi kir. adóhivatali gyakornokot a magyar kir. pénzügyminiszter kinevezte a nagybírtseki kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá.

— **Kaszinó-gyűlés.** A kézdivásárhelyi Kaszinó október 18-án d. u. választmányi ülést tartott Fejér Károly járásbíró, elnök vezetésével. Mindenekelőtt a nyáron tartott Rákóczi-ünnepélyről számolt be a rend. bizottság elnöke; Dr. Bánffy Zsigmond. A választmány köszönetét fejezte ki a rendezőknek fáradozásukért; az 50 korona tiszta jövedelmet két részre osztva a kassai Rákóczi-szobor s a zágoni Mikes Kelemen szobor javára ezek bizottságaihoz elküldeni határozta. A Deák Ferenc emlékére rendezett díszközgyűlés határozatát tárgyalva a választmány megbízta Dr. Török Andor vál. tagot, Zajzon Sándor gazdát és Nagy I. László pénztárost, hogy a Kaszinó részére szerezzék be Deák Ferenc mell-szobrát. Új tagokul felvették: Domby Lajos, Török Sándor főgimn. tanárok, Stadler Albin plebános, Bálint Benedek rajtán, Szűcs Mózes szék. honvéd hadnagy és Tóth Antal fogtechnikus. A tagok sorából töröltettek: Takács Vida plebános, Bartha János ref. s. pap, Dénes Béla főgimn. tanár, Hinkel A. ügyvédjelölt, eltávozásuk, János Géza gyógyszerész kilépése folytán. Vajna Károly könyvtáros jelentését és javaslatát új könyvek megrendelése iránt egyhangulag elfogadta a választmány s elintézésével meg is bízta. Végül folyó ügyeket tárgyalta a választmány.

— **A Székely Társaságból.** A kézdivásárhelyi Székely Társaság október 17-én tartotta 40-ik összejövetelét Dr. Bánffy Zsigmond alelnök vezetésével. Naplóolvasás és hitelesítés után Kiss Károly tanár tett jelentést a székelyföldi kirándulóknak augusztus hóban a Bálványoson s Kézdivásárhelyen történt fogadtatása s kalauzolásáról; a Társaság a jelentést tudomásul vette s Kiss Károlynak s a vezetése alatt működött bizottság tagjainak köszönetét nyilvánította. A „Székely Társaságok Szövetsége”-nek alapszabály tervezetének tárgyalása s 1-2 pontjának módosítása után új tagot választott a Társaság Györbő Gergely adóhivatali ellenőr személyében. Majd folyó ügyeket tárgyalta.

— **A székely iparkamara ülése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, kamarai elnök vezetésével mellett népes ülést tartott. Az elnök a napirend előtt fájdalommal emlékezett meg Potsa József v. b. t. t. háromszékvármegyei főispán elhunytáról. A kamara jegyzőkönyvileg adott kifejezést a részvételnek. Az elnök bejelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter Deák Imre székelyudvarhelyi kőfaragónak 1600 korona, Lanteky Sándor szentkeresztbányai vasgyá-

rosnak 6000 korona, Dániel József gyergyószárhegyi kovácsmesternek gépek beszerzésére 430 korona és Zaliána Péter málnási kőfaragónak székely tanoncok képzésére 1200 korona segélyt engedélyezett, melyeket a kamara hálás köszönettel vett tudomásul. — Örömmel vették tudomásul azt is, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur Both Sándor marosvásárhelyi lakatosnak és Tóth István baróthi szabónak egyenkint 600—600 korona külföldi utazási ösztöndíjat adományozott; valamint, hogy a honvédelmi miniszter ur a kamara kerületében levő kisiparosoknak az 1904. évi honvédségi lábbeli szükségletből 2800 pár bakancs és 2200 pár könnyű csipő szállítást engedélyezte. Megállapították a kamara 1904. évi költségvetését 25.251 korona 88 fl. bevétellel 23.930 korona kiadással és 1301 korona 88 fillér fölösleggel. Javaslattal tett az elnök anyakendő és a doboz készítésnek a székelyföldön háziiparilag leendő meghonosítására nézve, mihez a kereskedelemügyi miniszter ur támogatását kéri. A székely fiúk ipari kiképzéséről szóló jelentésből örömmel vett tudomást az ülés arról, hogy ezen akciónak 8 év óta tartó folyamata alatt elhelyezett a kamara iparos tanoncoknak az ország 56 városában összesen 1318 fűt, ezek közül felszabadult 714 és tanonc sorban van még 604 székely fű. A sikerben oroszán része van az akció vezetésével megbízott László Gyula kamarai másodtitkárnak, akinek ezért a teljes ülés elismerését nyilvánította. Örömmel vettek tudomást a folyamatban lévő szalma kalap és géphímző tanfolyamról is.

— **Statusgyűlés.** Az erdélyi róm. kath. státusgyűlést azon alapon és jog erejénél fogva, melyet számára ősi törvényeink, királyi rendeletek, évszázados gyakorlat s újabban 6 császári és apostoli királyi felségének 1867. évi augusztus hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározása biztosítanak, folyó 1903. évi november hó 18-ik napjára Kolozsvárra összehívandónak ítélték és az Urnak szent nevében ezennel összehívom. A gyűlés tárgyat képezi: 1. Az igazgatótanács évi jelentése. 2. A kilépő igazgatótanácsosok helyeinek szabályszerű betöltése. Ennél fogva van szerencsém felkérni, hogy a folyó évi november hó 18-án ezennel hirdetett státusgyűlésen megjelenni, a tanácskozásban résztvenni és megjelenéséről vagy akadályoztatásáról az Igazgatótanácsot értesíteni sziveskedjék. Kelt Gyulafehérvárt 1903. szeptember 29. Majláth Gusztáv Károly gróf s. k. erdélyi püspök.

— **Egyházi értekezlet.** Az orbai ev. ref. egyházmegye egyházmegyei értekezlete Pákében, október hó 31-én reggel 9 órakor kezdődőleg tartja meg a reformáció emlékének ünnepszékével kapcsolatban ősi rendes közgyűlést. A sorrend a következő: Előnköi megnyitó. Jegyzőkönyv olvasás. Bizottsági véleményes jelentés az Énekeskönyv tervre vonatkozólag. Istentisztelet: a) Invocatio, a gyülekezet által. b) „Erős várunk”, éneklő a pákei vegyes kar. c) Imádkozik Vass Jenő, pákei lelkész. d) Közének, éneklő a pákei vegyeskar. e) Beszédet mond Mircse Ferenc teleki lelkész f) Himnusz, éneklő a gyülekezet. Szaval Ignác László kovásznai lelkész. Kálvin működéséről felolvas Veres Károly paplelő lelkész. Vallásos költeményeiből felolvas Vass Jenő pákei lelkész.

— **A szerkesztő postája.** „Dalok,” „Temetés” című versek nem ütnek a közölhetőség mértékét. Jó lesz felhagyni a versfaragással s jó tehetségét más téren érvényesíteni.

Jótekonyság.

Beszámolás

a „Szent-Antal kenyere” javára történt bevételek és kiadásokról.

A kézdivásárhelyi róm. kath. egyházközségben létesített „Szent-Antal kenyere” jótekonyság intézményre befolyt:

a) 1903. június hóról áthozatal	50 K. 26 f.
b) „ júliusban a hivatól	76 K. 10 f.
c) „ augusztusban	70 K. — f.
d) „ szeptemberben	85 K. 49 f.
Összesen	281 K. 81 f.

Kiadás:

1903. szeptember szegényeknek kenyér, liszt és pénzben

Áthozatal októberre

A kegyes adományokért hálás köszönetet mondunk:
Kézdivásárhely, 1903. október 20-án.
Stadler Albin,
plebános h.

Dávid Antal.

(Folytatása következik.)

H I R D E T É S E K.

Sz. 643—903. vgh.

Árverési hirdetés.

Alólírt bírósági végrehajtó a kézdivásárhelyi tekintetes kir. járásbíró-ságnak 1903-ik évi V. 744. sz. alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt végrehajtató zágoni r. k. egyháznak 4400 korona követelése és jár. iránt végrehajtást szenvedő márkosfalvi Forró Imrénő kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 678 kor. becsült ingóságok, u. m.: szekerek, juhok, lovak, széna nemű, ércfűtő, házi butorok nyilvános bírói árverésen készpénzért el fognak adatni, mielőtt Márkosfalván a helyszínén leendő eszközlésére határidőül 1903. évi október hó 24-ik n. d. u. 2 órája tüzetik ki, mely árverésre a vevők olymegjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdekelt ingóságok emez árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 180. §-a szerint, szükség esetén becsáron alól is eladni fognak; a lefoglalt ingóságok negyedik elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólírt bírósági végrehajtónál és az árverés napján a helyszínén az árverés kezdetéig szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt Kézdivásárhelyt, 1903. okt. hó 11.

Kakutsi Ádám,
bírói végrehajtó.

(213. 1—1)

Sz. 593—903. vég.h.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kovásznai királyi járásbíró-ság 1903. évi V. 303/2. sz. végzése következtében Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt kovásznai ev. ref. egyház javára, Szörcei János s társai ellen 153 K. s járulékaik erejéig 1903. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 710 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szekér, lovak, tehén, borjúk, valamint sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kovásznai királyi járásbíró-ság 1903-ik évi V. 303/2. számú végzése folytán 153 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi január hó 12-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, $\frac{1}{3}$ százalékos váltó díj és eddig összesen 46 kor. — fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig Szörcei János házánál a helyszínén leendő eszközlésére 1903. évi október hó 31-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kovásznán, 1903. évi október hó 17. napján.

(214. 1—1.) Sylvester Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetések

olcsó áron

felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előljáróságok részére **ugy készpénzért, mint részletfizetésre** kapható

butor raktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószober berendezés, ruha- és éjszekerény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matracz, fali és toaletti tükör, nád- és préselt ületű hajlított szék, ablak earnis, stb. melyeket olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

IFJ. JANCsó MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kor-nak megfelelő, teljesen

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, **könyvnyomdám gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kíváncsnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

is kibővítem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdamban készült mindenemű nyomtatványokért, ugy annak esinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. október hó.

Háromszékvármegye nyomtatvány szállítója.

Mély tisztelettel:

IFJ. JANCsó MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.